

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **MUDr. V. B.**, zastoupen Mgr. Janem Aulickým, advokátem se sídlem Za Tiskárnou 327, Český Krumlov, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem Vítězné náměstí 5, Praha 6, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 8. 2024, č. j. 57 A 12/2024-28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku, kterým Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 2. 2024, č. j. MO 123956/2024-1122.

[2] Krajský soud ve věci rozhodoval již potřetí. Předmětem řízení je žádost stěžovatele - vojáka ve výslužbě, o jmenování do vyšší vojenské hodnosti a udělení vojenského vyznamenání. V prvním řízení o žádosti Krajské vojenské velitelství České Budějovice (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 19. 11. 2018, č. j. MO 315040/2018-5638, odkázalo na znění § 27 odst. 2 zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (dále jen „branný zákon“), podle něhož lze sice vojáka ve výslužbě jmenovat do vyšší vojenské hodnosti, ale platná právní úprava neobsahuje jasná pravidla pro povyšování

vojáků ve výslužbě. Jelikož na toto povýšení není právní nárok, správní orgán I. stupně konstatoval, že absence pravidel pro jmenování do vyšší vojenské hodnosti neumožňuje žádosti stěžovatele vyhovět. Současně správní orgán I. stupně nevyhověl ani žádosti o vojenské vyznamenání, neboť ředitel krajského vojenského velitelství s ohledem na čl. 3 a 6 Rozkazu ministra obrany č. 40/2017 Věstníku Ministerstva obrany (dále jen „rozkaz ministra obrany“) vojenská vyznamenání neuděluje.

[3] Rozhodnutím ze dne 17. 1. 2019, č. j. MO 17657/2019-1122, žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Žalovaný doplnil, že neměl žádné poznatky o aktivitách stěžovatele, které by splňovaly kritéria pro udělení vojenského vyznamenání.

Připomněl, že stěžovatel byl již oceněn Etickou komisí České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu tím, že mu bylo dne 23. 10. 2017 vydáno osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu za protikomunistickou činnost spočívající v soustavném šíření protikomunistických a demokratických názorů a informací, v soustavné kritice komunistického režimu v letech 1975-1980 a v poskytnutí Prohlášení Charty 77 k přečtení svým kolegům ze zaměstnání v lednu 1977.

[4] Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla rozsudkem krajského soudu ze dne 9. 9. 2019, č. j. 57 A 7/2019-24, zamítnuta.

[5] Ke kasační stížnosti stěžovatele byl uvedený rozsudek krajského soudu spolu s rozhodnutím žalovaného zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2021, č. j. 3 As 321/2019-41, a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud shledal rozsudek krajského soudu v části týkající se jmenování stěžovatele do vyšší vojenské hodnosti nezákonným, neboť na věc sice nelze aplikovat pravidla stanovená v zákoně č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze (dále jen „zákon o službě vojáků v záloze“) a v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), ale nelze věc ani uzavřít konstatováním, že pro jmenování vojáka ve výslužbě do vyšší vojenské hodnosti chybí použitelná zákonná úprava. Pak bylo povinností krajského soudu posoudit, zda se v předložené věci neotevřel prostor pro dotvoření práva výkladem z důvodu možné existence mezery v zákoně. V části týkající se nesplnění předpokladů stěžovatele pro udělení vyznamenání shledal Nejvyšší správní soud závěr krajského soudu správným.

[6] Rozhodnutím ze dne 10. 12. 2021, č. j. MO 371958/2021-1122 (druhé řízení o žádosti) žalovaný zamítl žádost stěžovatele o jmenování do vyšší vojenské hodnosti a udělení vojenského vyznamenání a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. V odůvodnění uvedl, že voják ve výslužbě může být jmenován do vyšší hodnosti postupem podle zákona o službě vojáků v záloze obdobně. Jmenování do vyšší hodnosti však není nárokové a stěžovatel jako voják v záloze nespĺňuje podmínky pro takové jmenování, protože ty jsou limitovány důsledným propojením s výkonem činné služby. Ani jazykovým výkladem není možné dojít k ústavnímu principu zachování rovných podmínek pro veškeré posuzované případy. Při využití aplikačního pravidla podle § 2 zákona o službě vojáků v záloze a na základě rozboru zákona o vojácích z povolání lze dospět k závěru, že ze zákona by pro účel jmenování vojáka do vyšší hodnosti

pokračování

mohla být využitelná úprava uvedená v § 7 a § 7a zákona o vojácích z povolání. Ta je však pro jmenování vojáků ve výslužbě nevyužitelná, neboť je svázána s výkonem branné povinnosti formou vojenské činné služby. Ve vztahu k požadovanému udělení vyznamenání žalovaný stručně poukázal na rozkaz ministra obrany a skutečnost, že udělení vyznamenání není nárokové a nelze o něj požádat. Znovu zopakoval, že stěžovatel již byl za svůj občanský postoj oceněn. Nárokovat si povýšení či vyznamenání, resp. se „*samonominovat*“ nepovažuje žalovaný za zcela morální.

[7] Rozsudkem krajského soudu ze dne 21. 6. 2022, č. j. 57 A 1/2022-38, bylo napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Soud konstatoval nezákonnost napadeného rozhodnutí pro rozpor se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v rozsudku č. j. 3 As 321/2019-41, kterým byl zrušen rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud konstatoval, že na věc sice nelze aplikovat pravidla stanovená v zákoně o službě vojáků v záloze a v zákoně o vojácích z povolání, ale je nutno posoudit, zda se neotevřel prostor pro dotvoření práva výkladem z důvodu možné existence mezery v zákoně. Protože žalovaný takovou úvahu v rozporu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu neprovedl, je jeho rozhodnutí nezákonné.

[8] Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 8. 2022, č. j. MO 333630/2022-1122, bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 19. 11. 2018, č. j. MO 315040/2018-5638, zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí. Žalovaný vyzval správní orgán I. stupně, aby podrobně zjistil všechny zásluhy stěžovatele, které by prokazovaly opodstatnění jeho povýšení do vyšší vojenské hodnosti, resp. aby objasnil skutečnosti o tom, co stěžovatel učinil mimořádného a záslužného ve prospěch a propagaci Armády České republiky v době od skončení jeho služebního poměru vojáka z povolání, ze kterého byl propuštěn dne 15. 1. 1981.

[9] Rozhodnutím ze dne 13. 10. 2022, č. j. MO 422349/2022-5638 (třetí řízení o žádosti) správní orgán I. stupně zamítl žádost stěžovatele o jmenování do vyšší vojenské hodnosti a udělení vojenského vyznamenání. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 11. 2022, č. j. MO 515901/2022-1122, zamítl. Stěžovatel podal ve věci dne 31. 1. 2023 žalobu ke krajskému soudu (sp. zn. 57 A 4/2023), která nyní není předmětem přezkumu. Rozhodnutím ze dne 2. 8. 2023, č. j. MO 558636-1122, žalovaný ve zkráceném přezkumném řízení rozhodnutí správního orgánu I. stupně a žalovaného zrušil a věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k novému projednání; zavázal jej k řádnému odůvodnění rozhodnutí.

[10] Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 5. 12. 2023, č. j. MO 942245/2023-5638 (čtvrté řízení o žádosti), žádost stěžovatele o jmenování do vyšší vojenské hodnosti a o udělení vojenského vyznamenání, zamítl. Konstatoval, že jelikož branný zákon ve spojení se zákonem o službě vojáků v záloze a zákonem o vojácích z povolání nelze použít z důvodu nemožnosti plnění branné povinnosti, nabízí se analogicky možnost použití zákona č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o válečných veteránech“). Stěžovatel není nositelem osvědčení podle uvedeného zákona, a tudíž v jeho případě není splněna podmínka vypracování stanoviska Vojenského historického ústavu, které jmenování do vyšší hodnosti zdůvodňuje. Ani po provedeném

ústním jednání a doplněném dokazování správní orgán I. stupně nezískal poznatky, že by činnost stěžovatele byla natolik významná, že si zaslouží ocenění jmenováním do vyšší vojenské hodnosti.

[11] Žalovaný k odvolání stěžovatele rozhodnutím ze dne 13. 2. 2024, č. j. MO 123956/2024-1122 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a řízení zastavil. Žalovaný v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu konstatoval, že případy jmenování vojáka ve výslužbě a válečného veterána mají stejný teleologický základ, jímž je úmysl ocenění válečných veteránů a vojáků ve výslužbě za vynikající službu. Případ stěžovatele je pak třeba posuzovat na základě *analogie legis* v souladu s úpravou obsaženou v zákoně o válečných veteránech. Podle zákona o válečných veteránech jmenuje válečného veterána do hodnosti generála prezident na návrh vlády, a do ostatních hodností jmenuje válečného veterána ministr obrany, a současně; žádost o jmenování do vyšší vojenské hodnosti podaná stěžovatelem je tak zjevně právně nepřípustná a řízení mělo být ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zastaveno.

[12] Na základě rozhodnutí krajského soudu ze dne 21. 6. 2022, č. j. 57 A 1/2022-38, žalovaný dále rozhodl, že žádost stěžovatele je nutné posoudit jako podnět k nominaci jinou osobou, zavázal správní orgán I. stupně povinností se daným podnětem zabývat a popsal i postup, jak konkrétně se má s podnětem (žádostí stěžovatele) naložit.

[13] Proti rozhodnutí žalovaného brojil stěžovatel žalobou u krajského soudu, který ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[14] **Krajský soud** v první řadě konstatoval, že namítal-li stěžovatel nesprávné právní posouzení žádosti o povýšení jako zjevně právně nepřípustné dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, krajský soud odkázal na své dřívější rozhodnutí ze dne 21. 6. 2022, č. j. 57 A 1/2022-38, bod 22, v němž podrobně odůvodnil, proč je nutné žádost stěžovatele považovat za pouhý podnět k nominaci pro správní orgán. Pokud stěžovatel dovozuje ze zákona o válečných veteránech možnost „*samonominace*“, měl žádost podat přímo ministru obrany, který má podle § 5a odst. 3 zákona o válečných veteránech pravomoc jmenovat válečného veterána do vyšší vojenské hodnosti, vyjma hodnosti generála. Jelikož tak však stěžovatel neučinil a žádost podal ke Krajskému vojenském velitelství České Budějovice (správnímu orgánu I. stupně), tak se jedná o pouhý podnět k nominaci jinou osobou.

[15] K námitce stěžovatele, že zákonný předpis nevylučuje tzv. „*samonominaci*“ na povýšení,

a proto nelze aplikovat interní předpis, zde rozkaz ministra obrany, který není vydán ani na základě zákona ani v jeho mezích, krajský soud s odkazem na judikaturu doplnil, že rozkaz ministra obrany je interním předpisem, který však podléhá ustáleným formalizovaným postupům a má za cíl standardizovanou cestou stanovit postup, jak zabezpečit realizaci určitého zákona.

Ustanovení § 5a zákona o válečných veteránech neurčuje, kdo může nominaci na povýšení vojáka do jiné než generálské hodnosti navrhnout, z čehož stěžovatel mylně vyvozuje, že tak může

pokračování

učinil i on sám. Povýšení je však v ozbrojených složkách obecně chápáno jako zásluhové, což posuzují nadřízení vojáka, a proto je návrh na „*samonominaci*“, na povýšení do vyšší hodnosti nepřipustný. Vzhledem k tomu, že stěžovatel není spolkem sdružujícím válečné veterány, ani správním orgánem či orgánem samosprávným ve smyslu čl. 6 rozkazu ministra obrany, není oprávněn podat žádost o povýšení své vlastní osoby.

[16] Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2023, č. j. 8 As 12/2022-55, vyplývá, že aplikace čl. 6 rozkazu ministra obrany je pro žalovaného závazná a nelze ji nepoužít, tedy připustit „*samonominaci*“ stěžovatele na povýšení. Z toho důvodu žalovaný zcela správně zrušil prvostupňové rozhodnutí a zastavil řízení, neboť správní řízení podle § 5a odst. 4 zákona o válečných veteránech nemělo být vedeno.

[17] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel **kasacími stížnostmi**, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[18] Předně, stěžovatel nesouhlasí právním názorem krajského soudu, podle něhož lze aplikovat analogii právní normy jako celek, nikoliv pouze příslušné hmotněprávní ustanovení. Zatímco k použití analogie zákona o válečných veteránech v otázce požadavku na povýšení se Nejvyšší správní soud již dříve vyjádřil v rozsudku č. j. 3 As 321/2019-41, pak otázka, jak má být o uvedené žádosti rozhodováno a zda má být vyloučen i správní řád, nebyla v citovaném rozhodnutí explicitně posouzena.

[19] Stěžovatel nepovažuje za správný závěr o nutnosti komplexnosti analogické aplikace celého zákona. Rozsah použití *analogie legis* dle stěžovatele neznamená, že má být aplikován celý právní předpis, nýbrž pouze právní norma či její část svojí povahou nejbližší. Použití či vyloučení procesních předpisů je třeba opět samostatně posoudit, nikoliv paušálně odmítnout s tím, že má být aplikován celý zákon. Podle stěžovatele musí být i samostatně posouzena analogická aplikovatelnost § 5a odst.4 zákona o válečných veteránech, má-li být rozhodováno o jeho právech. Tím, že o jeho žádosti probíhalo správní řízení včetně přezkumu ve správním soudnictví, byl stěžovatel utvrzen v závěru, že se jedná o řízení, na které se vztahuje správní řád. Je-li rozhodováno o jeho povýšení, je stále rozhodováno o jeho právech (v mezích správního uvážení) a toto rozhodování by mělo být přezkoumatelné. Vyloučení aplikace správního řádu s výjimkou základních zásad činnosti správních orgánů stěžovatel tudíž považuje za nesprávné.

[20] Další nesprávné právní posouzení stěžovatel shledává v otázce přípustnosti „*samonominace*“ s ohledem na znění rozkazu ministra obrany. K vydání tohoto podzákoného právního předpisu není v zákoně žádné zmocnění, stěžovatel tudíž namítá,

že k němu nelze přihlížet. Rozkaz ministra obrany vymezuje aktivně legitimované subjekty, aniž by existoval věcný či právní důvod pro to, aby možnost navrhování na povýšení činily i jiné subjekty, a aniž byl objektivně tento důvod dán. Pokud tedy je posuzována souladnost postupu i s vnitřními nařízeními správního orgánu, je třeba posuzovat i určitou míru spravedlnosti podzákoného předpisu, má-li být aplikován.

[21] Konečně, stěžovatel rozporuje způsob rozhodnutí žalovaného. Pokud odvolací správní orgán zrušil prvostupňové rozhodnutí a řízení bylo zastaveno, pak fakticky došlo k situaci, kdy o žádosti stěžovatele doposud nebylo rozhodnuto a stěžovatel nemá žádnou možnost domáhat se nejen vydání rozhodnutí, ale ani žádného opravného prostředku. Ze všech uvedených důvodů proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[22] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** uvedl, že se s rozsudkem krajského soudu ztotožňuje, neboť velice pečlivě rozebral příslušnou problematiku týkající se předmětu jádra sporu, tedy jak použití analogie, tak problematiku tzv. *samonominace*. Žalovaný je rovněž toho názoru, že krajský soud uvedené právní otázky věcně a správně posoudil, náležitě odůvodnil a také je podepřel jak odbornými názory uznávaných akademiků, tak příslušnou judikaturou. Stěžovatel dle žalovaného v kasační stížnosti pouze opakuje žalobní argumentaci, setrvává na svém subjektivním výkladu sporné situace a nepředkládá žádné nové námitky; jen polemizuje s postupem krajského soudu. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[23] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[24] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Přitom zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[25] Kasační stížnost není důvodná.

[26] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel blíže nerozvedl, v čem konkrétně shledává nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, odpověď zdejšího soudu tudíž zůstává rovněž v obecné rovině. Nejvyšší správní soud neshledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným. Lze připomenout, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která Nejvyššímu správnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, či ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Krajský soud zcela jasně, podrobně a srozumitelně uvedl důvody, pro které shledal rozhodnutí žalovaného přezkoumatelné a rovněž zákonné. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu je

pokračování

zřejmé, jaké úvahy jej k tomuto závěru vedly a proč považoval žalobní námitky za nedůvodné.

[27] K dalším námitkám Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel v kasační stížnosti z velké části opakuje žalobní námitky, se kterými se již krajský soud řádně vypořádal. NSS připomíná, že obsah kasačních námitek a kvalita jejich odůvodnění do značné míry předurčují obsah rozhodnutí kasačního soudu (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 Afs 104/2004 - 54). Kasační stížnost je přitom oprávněným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se tak musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (srov. usnesení NSS ze dne 3. 6. 2003, čj. 6 Ads 3/2003 - 73). Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu. S ohledem na právě uvedené se tedy kasační soud zaměřil při posouzení stížnostních námitek v nynější věci především na výtku nesprávného právního posouzení věci krajským soudem a přitom zkoumal, zda se krajský soud řídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[28] Podstatou nyní souzené věci je otázka, kdo je oprávněn navrhnout vojáka ve výslužbě do vyšší vojenské hodnosti a jak postupovat, podá-li žádost o jmenování neoprávněný subjekt.

[29] Podle § 27 odst. 2 branného zákona „[v]oják ve výslužbě může být jmenován do vyšší vojenské hodnosti. Při jmenování vojáka ve výslužbě do vyšší vojenské hodnosti se postupuje podle zákona o službě vojáků v záloze obdobně.“

[30] Je zřejmé, že voják ve výslužbě může být jmenován do vyšší vojenské hodnosti. Záměrem zákonodárce je ocenit službu v ozbrojených silách a zásluhy o obranu státu pro bývalé vojáky, kteří již (zejména v důsledku překročení věkové hranice 60 let) nepodléhají branné povinnosti [viz důvodová zpráva k zákonu ř. 47/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 47/2016 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, bod 1.5].

[31] Jelikož však branný zákon ve spojení se zákonem o službě vojáků v záloze a zákonem o vojácích z povolání podmiňuje jmenování vojáka ve výslužbě do vyšší vojenské hodnosti brannou povinností, kterou však voják ve výslužbě již nemá, konstatoval dříve Nejvyšší správní soud, že na věc nelze aplikovat pravidla stanovená v zákoně o službě vojáků v záloze a v zákoně o vojácích z povolání, neboť takový výklad by odporoval jak smyslu zákona, tak cíli zákonodárce (viz bod 20 rozsudku NSS č. j. 3 As 321/2019-41).

[32] Ve shora citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že s obdobným záměrem, tj. ocenit ty občany České republiky, kteří s nasazením vlastních životů bojovali za vlast a bránili hodnoty svobody a demokracie, zákonodárce novelizoval i zákon o válečných veteránech tím, že do něj vložil § 5a *Jmenování válečných veteránů do vyšších vojenských hodností*

(1) *Válečný veterán, který je vojákem z povolání nebo vojákem v záloze, může být jmenován do vyšší vojenské hodnosti jen podle jiného právního předpisu.*

(2) *Válečný veterán, kterému zanikla branná povinnost, může být jmenován do vyšší vojenské hodnosti. Do vyšší vojenské hodnosti lze válečného veterána jmenovat i posmrtně.*

(3) *Válečného veterána podle odstavce 2 jmenuje do hodnosti generála prezident republiky na návrh vlády a do ostatních vojenských hodností ministr obrany.*

(4) *Pro jmenování válečného veterána do vyšší vojenské hodnosti se nepoužije správní řád.*

[33] Uvedené ustanovení umožňuje jmenovat do vyšších vojenských hodností jednak válečné veterány, kteří jsou vojáky z povolání nebo vojáky v záloze (pak platí pravidla pro jmenování stanovená v jiných právních předpisech – tj. v branném zákoně a v zákoně o službě vojáků v záloze), a jednak válečné veterány, kterým podle branného zákona zanikla branná povinnost. Ze znění § 5a odst. 2 zákona o válečných veteránech dále vyplývá, že válečný veterán, kterému zanikla branná povinnost, může být jmenován do vyšší vojenské hodnosti buď na návrh vlády prezidentem, jde-li o hodnost generála, anebo ministrem obrany, jde-li o ostatní hodnosti. Zákon o válečných veteránech toto jmenování nepodmiňuje žádnými kritérii, proto lze jak z účelu zákona vyjádřeného v jeho preambuli, tak i ze slovesa *může* (použitého v dispozici ustanovení § 5a odst. 2) dovodit, že o jmenování válečného veterána, kterému zanikla branná povinnost, do vyšší vojenské hodnosti rozhoduje příslušný orgán výlučně v rámci své diskreční pravomoci (bod 24 rozsudku NSS č. j. 3 As 321/2019-41). Pro jmenování do vyšší vojenské hodnosti válečných veteránů, jimž branná povinnost již zanikla, je tak jediným rozhodujícím faktorem posouzení, zda statečnost a konkrétní činy válečného veterána lze považovat za natolik vynikající, že si zasluhují ocenění formou jmenování do vyšší vojenské hodnosti. Jinými slovy, ke jmenování vojáka ve výslužbě do vyšší vojenské hodnosti dochází na základě správního uvážení příslušného služebního orgánu, který zohledňuje konkrétní činy a zásluhy vojáka ve výslužbě.

[34] Ustanovení § 5a odst. 4 zákona o válečných veteránech výslovně uvádí, že „*pro jmenování válečného veterána do vyšší vojenské hodnosti se nepoužije správní řád*“. V případě stěžovatele však „řízení o jmenování“ stěžovatele do vyšší vojenské hodnosti vedeno nebylo a ani nelze vést, neboť ani krajské vojenské velitelství ani žalovaný nejsou k takovému jmenování vůbec oprávněni. Pokud žádost o jmenování do vyšší vojenské hodnosti, podal stěžovatel, správní orgán ji zcela správně posoudil jako žádost, které nelze vyhovět a řízení ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu proto zastavil. Žalovaný současně konstatoval, že žádost stěžovatele je nutné posoudit jako podnět k nominaci jinou osobou, zavázal správní orgán I. stupně povinností se daným podnětem zabývat a popsal i postup, jak konkrétně se má s podnětem (žádostí stěžovatele) naložit. Pro jmenování válečných veteránů do vyšších vojenských hodností se uplatní čl. 6 rozkazu ministra obrany, podle něhož „návrh na jmenování válečného veterána do vyšší vojenské hodnosti může podat spolek sdružující válečné veterány, jehož je válečný veterán, který je navržen na jmenování do vyšší vojenské hodnosti, členem, orgán státní správy nebo orgán samosprávy.“ Správní orgán I. stupně

pokračování

je tudíž oprávněn (nikoli povinen) vyhodnotit podnět stěžovatele a v případě, že shledá relevantní důvody podat návrh na jmenování stěžovatele do vyšší vojenské hodnosti, předloží jej odboru pro válečné veterány podle čl. 8 rozkazu ministra obrany.

[35] Nelze tak přisvědčit námitce stěžovatele, že o jeho žádosti nebylo doposud rozhodnuto,

a že nemá žádnou možnost domáhat se vydání rozhodnutí. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zavázal správní orgán I. stupně povinností se daným podnětem zabývat a popsal i další postup, který má směřovat k porovnání zásluh novodobých válečných veteránů se zásluhami stěžovatele (str. 4) a s ohledem na obsah zjištění pak správní orgán I. stupně buď přistoupí k podání návrhu na jmenování stěžovatele do vyšší vojenské hodnosti podle čl. 8 rozkazu ministra obrany, anebo podnětu stěžovatele nevyhoví a návrh nepodá. V obou případech bude stěžovatel písemně vyrozuměn o způsobu vyřízení jeho podnětu.

[36] Rozporuje-li stěžovatel použití rozkazu ministra obrany, pak lze odkázat na odůvodnění krajského soudu v této věci. Rozkaz ministra obrany má jasně definovaný postup, jak a kdo může navrhnout povýšení vojáka do vyšší vojenské hodnosti, zároveň je aplikace rozkazu pro žalovaného ve smyslu judikatury NSS závazná (rozsudek ze dne 24. 8. 2023, č. j. 8 As 12/2022-55), a nelze ji nepoužít, tedy připustit „*samonominaci*“ stěžovatele na povýšení.

[37] Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud nepochybil, když postup žalovaného aproboval a žalobu stěžovatele napadeným rozsudkem zamítl. Jeho postup odpovídá právní úpravě a k přehodnocení jeho závěrů neshledal Nejvyšší správní soud důvod ani s ohledem na stěžovatelem v kasační stížnosti předestřené okolnosti.

[38] Závěrem nemůže Nejvyšší správní soud pominout morální aspekt celé věci, neboť sdílí názor žalovaného i krajského soudu, že je v rozporu se smyslem a povahou oceňování vojenských zásluh, navrhuje-li stěžovatel na jmenování do vyšší vojenské hodnosti sám sebe. Nejvyšší správní soud nijak nesnižuje činnost stěžovatele za komunistického režimu, ostatně, stěžovatel byl za soustavné šíření protikomunistických a demokratických názorů oceněn i Etickou komisí České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu. Pokud však hlavním deklarovaným důvodem stěžovatelovy žádosti byla snaha o stužky na uniformě v reakci na besedy s dětmi ve školách (viz protokol o ústním jednání ze dne 20. 10. 2023, č. l. 9 ve správním spisu), pak nelze nezmínit, že historie Československa je dlážděna hrdinskými činy mužů, kteří, byť bojovali za vlast s nasazením životů, nijak si vojenská povýšení či vyznamenání nenárokovali.

[39] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[40] O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. června 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu